

Mag het (nog) ietsje

We zijn er inmiddels aan gewend dat Arturia bijna elk jaar met een nieuwe V Collection komt. Voor de liefhebbers is het altijd weer spannend wat de nieuwe toevoegingen zijn.

door **Eppo Schaap**
eppo@interface.nl

Er zijn in de V Collection 7 drie nieuwe instrumenten toegevoegd en een serieuze upgrade, of eigenlijk een herschreven versie. We hebben het dan over virtuele versies van de synthesizers Casio CZ1 en de EMS Synthi, een virtuele Mellotron en een nieuwe versie van de B3 V, die behoorlijk anders klinkt dan zijn voorganger.

info

- **Prijs excl:** € 399,-
- **Distributie:** Pro Media Connect, 0252 629365
- **Internet:** promediaconnect.nl, arturia.com

feite modulair wordt, maar zonder de gebruikelijke kabelsalade. De oscillators kun je ook als lfo gebruiken en via de matrix dus diverse modulatiefuncties vervullen, om maar eens een voorbeeld te noemen.

Pas wel op met het geluidsniveau waarop je de Synthi V beluistert, want sommige verbindingen kunnen erg harde signalen veroorzaken, onder meer als je sommige bronnen direct verbindt met een audio-uitgang.

Synthi anno 2019

Bijna vijftig jaar geleden werden de eerste EMS synthesizers geproduceerd, toen er nog geen midi bestond en je met computers nog lang geen muziek kon maken. Arturia heeft daarom de nodige extra's toegevoegd aan deze remake. Om de synth makkelijker tonaal te kunnen gebruiken, kun je de oscillators laten 'inklikken' op muzikale waarden van een semitone. Ook kun je oscillator 2 synchroniseren met oscillator 1, waardoor je de typische gierende sync leads en bassen kunt produceren die je kent van andere analoge synths met deze syncfunctie. Arturia heeft een sample & hold-module met sync en slew limiter toegevoegd, en de synth is maximaal vierstemmig polyfoon. Daarnaast is het natuurlijk mogelijk om de knoppen in de interface via midi learn aan een controller te koppelen en te automatiseren, en kun je patches opslaan, wat voor modular-performers misschien een gruwel is, maar ik zou het niet willen missen. Bovendien kun je door het analyseren van de meegeleverde patches veel leren over creatieve toepassingen van deze fenomenale synth.

Maar dat is nog niet alles. Arturia heeft ook hier weer een moderne modulatiesectie toegevoegd, die niets meer te maken heeft met de oorspronkelijk synth, maar die wel een reeks interessante modulatiemogelijkheden toevoegt. Als je op het dubbele pijlsymbool rechtsboven klikt, opent zich een extra paneel met vier secties, waarin je onder meer vijf multistage-envelopes krijgt die diverse parameters van de synth kunnen

INTERFACE XTRA

- korte presentatie
- video's nieuwe instrumenten V Collection 7
- diverse audiodemo's
- handleidingen

besturen. Ook vind je hier nog een extra modulatiematrix waarmee je alle midfuncties kunt gebruiken die niet in de pinmatrix te vinden zijn: een 32-delige stepsequencer, een synchroniseerbare lfo, een macrosectie waarin je verbindingen in de matrix die aan een van de vier macrogroepen zijn toegewezen kunt gebruiken, en mogelijkheden om de X/Y-coördinaten van de joystick aan allerlei functies toe te wijzen. Je kunt zelfs bewegingssequenties van de joystick opnemen en grafisch bewerken.

Ondanks de vele extra's heeft Synthi V toch de sfeer behouden van deze zeldzame synth van EMS. Hij heeft een charmante persoonlijkheid waarbij je al snel wordt meegevoerd naar de experimentele sferen van de elektronische muziek uit de jaren zestig en zeventig. Daarbij is de Synthi V veel beter muzikaal bruikbaar dan het origineel, omdat hij betrouwbaar is en niet zo onvoorspelbaar als de EMS, waar nauwelijks consistent tonaal op te spelen was. Ook is hij een stuk toegankelijker geworden.

Mellotron V

De Mellotron heeft nog altijd een magische status. Terecht, want hij produceert een uniek geluid dat je met andere instrumenten hooguit enigszins kunt benaderen. Je kunt drie klanken laden, zoals bij een echte Mellotron, maar je kunt ze ook crossfaden. Verder heb je een vierdelige envelope volume-, tone- en pitchregelaars en onder de motor-kap fijnafstellingen voor onder meer (nog meer) tape saturation, flutter en ruis, mechanische bijgeluiden, en kun je velocity aan volume koppelen en aftertouch aan flutter, zodat het een soort random vibrato wordt.

Eigen tapes

Nu wordt het extra leuk. Je kunt in de Mellotron V ook eigen samples importeren. Maar verwacht niet het gedrag van een >>

meer zijn?

Synthi V heeft een charmante persoonlijkheid die je meevoert naar de elektronische muziek uit de jaren zestig en zeventig

Echt instant Mellotron en knap gedaan door Arturia

moderne sampleplug-in. Arturia spreekt van tapes, en dat is een goede kwalificatie. Als je een eigen sample naar de Mellotron sleept, krijgt die namelijk een speciale bewerking waardoor hij direct de klassieke saus meekrijgt die de Mellotron tapes ook hebben. Ik heb het uitprobeerd met een eenvoudig zelf opgenomen aah en ooh, en ik was verbaasd over het vintage resultaat. Je kunt (een deel van) de sample lopen, waarbij de software begin en eind van de loop zonder tikken of onregelmatigheden op elkaar laat aansluiten, wat in een gewone sampler niet zo gemakkelijk is. Je kunt de loop ook afwisselend voor- en achteruit laten lopen voor een organischer loop, en met de Stretch mode kun je een sample ook op een bredere deel van het klavier goed laten klinken, waardoor je geen multisamples nodig hebt. Echt instant Mellotron en knap gedaan door Arturia.

CZ V

De Casio CZ-serie digitale synthesizers dateert uit de jaren tachtig, de tijd dat de eerste betaalbare digitale synths op de markt kwamen, zoals de Yamaha DX7, de Roland D-50 en de Kawai K4. Elk merk introduceerde zijn eigen digitale synthese, en ook Casio kwam met een nieuwe vorm van klankopwekking in de vorm van phase modulation, wat een concurrent moest zijn voor de toentertijd uiterst succesvolle frequentiemodulatie van Yamaha.

Het bedieningspaneel van de CZ V ziet er

opgeruimd (bijna zen) uit met vier opvallende sliders aan de linkerkant. Hiermee kun je snelle wijzigingen aan de klank aanbrengen, zoals timbre, reverb, langere of kortere uitklinktijd zonder dat je in de syntheseparameters hoeft te duiken. Verder kun je

vibrato toevoegen en de arpeggiator inschakelen. Bovenaan kies je de toonhoogte in octaven en de detune voor unisono (als je daarvoor onderin het scherm tenminste meer dan 1 stem hebt gekozen). Unisono geeft de CZ V gelijk een bredere en warmere klank, hoewel deze dankzij de gesynchroniseerde oscillators ook weer heel digitaal kan klinken. Je kunt de oscillators jammer genoeg niet vrij laten starten om dit te vermijden, maar dat is bij het digitale CZ-concept ook wel begrijpelijk.

Twee pijlers

In het geavanceerde synthesescherm krijg je echter een goed grafisch overzicht van de mogelijkheden van de phase distortion-synthese waarmee de CZ werkt. Deze bestaat uit twee kanalen die elk weer gebruik maken van twee oscillators die elkaar of zichzelf met verschillende golfvormen kunnen moduleren, waardoor je diverse timbres kunt creëren. Met ringmodulatie en ruis breng je verdere variaties aan in het geluid.

Zoals gebruikelijk voegt Arturia weer het nodige toe aan het originele concept, waarbij vooral de unisono-functie en natuurlijk de interne effecten de CZ V een smeueriger en bredere klank geven dan het origineel. Verder is er een modulatiematrix waarin je functies aan de vier macroschuiven op het hoofdpaneel kunt toewijzen, maar waar je ook diepere modulaties kunt creëren.

Een CZ klinkt vooral als een digitale synthesizer. De klank is schoon, rond, soms een beetje plastic in de goede zin van het woord, en vaak ook behoorlijk braaf. Hij kan in ieder geval niet de extreem heftige timbres produceren van bijvoorbeeld een DX7, maar heeft zeker een eigen karakter en het

manipuleren van de ruisgenerator biedt ook heel specifieke klanken. Er is een trouwe fanbase voor de Casio CZ-klanken, voor zover deze doelgroep niet zweert bij de originele hardwaresynths.

B3 versie 2

Het virtuele toonwielorgel B3 V kenden we al uit de vorige V Collection. Zoals bij veel imitaties van akoestische instrumenten die zijn gebaseerd op physical modeling, verbeteren de ontwikkelaars dit model steeds verder, waardoor kwaliteit en authenticiteit toenemen. Dat zien we bijvoorbeeld ook bij de akoestische piano in de V Collection. De B3 V2 in de V Collection 7 is de tweede generatie van dit instrument. De makers noemen het echter geen update, maar laten weten dat het model volledig herschreven is. Niet alleen de klank heeft een update gehad, maar ook de bedieningsinterface en functionaliteit. Voor de basisklank kun je nu kiezen uit diverse Hammond-modellen uit de geschiedenis. De klankverschillen tussen de modellen zijn niet wereldschokkend, maar het is een leuke functie. Met de equalizer in de effectsectie kun je grotere klankverschillen realiseren.

Effecten en drawbarmodulatie

De eerste versie van B3 V had een vijftal als gitaarpedaaltjes vormgegeven effecten. Nu zijn de effecten ondergebracht in de onder-

ste sectie (als een beter georganiseerd rack), en het zijn er ook veel meer. Je kiest uit twaalf effecten, die je in willekeurige volgorde in vier slots kunt plaatsen en achteraf met de muis kunt verschuiven. Daarna gaat het signaal door een virtuele Leslie en een convolutiegalm. Voor de Leslie kun je kiezen uit een aantal authentieke open en gesloten modellen. Of je vervangt hem door de Fender Twin gitaarversterker-emulatie. Het rotary-effect van de Leslie kun je nu op meer punten afstellen dan in de vorige versie. De Leslie kan naast langzaam en snel draaien ook helemaal stil komen te staan. Wel jammer dat de virtuele rotors dan altijd in dezelfde middenstand eindigen, wat in the real world natuurlijk niet zo is. De modulatiepagina van de eerste versie van B3 V is er ook nog steeds. Hier kun je individuele drawbars laten besturen door een lfo, stepsequencer of multi stage envelope die je zelf kunt tekenen. Een hele creatieve functie, waarmee je in combinatie met de instelbare attack en release van het orgel heel andere bewegende en sferische instrumentklanken kunt maken, die Laurens Hammond zelfs niet meer thuis zou kunnen brengen.

Niet alleen de klank heeft een update gehad, maar ook de bedieningsinterface en functionaliteit.

specificaties

- 24 instrumenten: Analog Lab 4 met nieuwe Concert-functie; CZ V; Synthi V; Mellotron V; Clavinet V; CMI V; DX7 V; Buchla Easel V; Synclavier V; B-3 V2; Mini V; Piano V; Stage-73 V; Matrix-12 V; Farfisa V; Solina V; SEM V; Wurli V; Jup-8 V; ARP 2600 V; CS-80 V; Prophet V; VOX Continental V; Modular V
- instrumenten ook standalone
- patch browser met playlists
- schaalbare interfaces
- midi learn
- 6000+ presets
- werkt standalone en als aax-native/au/hks/vst2/vst3-plugin-in

De nieuwe B3 V2 klinkt heel anders dan zijn voorganger, maar dat betekent niet per definitie beter. Tijdens een uitgebreide vergelijking constateerde ik dat ik sommige registraties op de oude versies beter vind klinken, en andere op de nieuwe versie. Na verschillende registraties te hebben vergeleken, blijft nog steeds moeilijk een keuze te maken. Maar bij een organisch instrument als een toonwielorgel is er natuurlijk ook veel afhankelijk van smaak. Gebruikers die updaten van de vorige V Collection hebben nu in ieder geval twee toonwielorgels, met elk hun eigen karakter, want als je de V Collection 7 nieuw koopt, krijg je natuurlijk alleen B3 V2.

Analog Lab 4

Analog Lab is de virtuele player voor een groot aantal kant en klare presets van de inmiddels 22 instrumenten uit de V Collection. Het programma werkt perfect samen met de controllers van Arturia, maar de ondersteuning voor midi controllers van andere merken is ook steeds beter geregeld. Je kunt echt alles midi leren. Tot nu toe beschouwde ik Analog Lab als onderdeel van de V Collection >>

In de Concert mixer van Analog Lab regel je je live-set-up.

Een Analog Lab multi combineert twee instrumenten met effecten.

Analog Lab kan met kunstmatige intelligentie zoeken naar presets die lijken op de geselecteerde preset

een beetje als toegift, want je hebt met de V Collection 7 immers al de volledige interfaces van alle instrumenten tot je beschikking (in plaats van de presets met vastgelegde parameters in Analog Lab). Het is echter wel interessant en inspirerend om de met zorg samengestelde presets te beluisteren, temeer omdat er ook een flink aantal multipresets zijn, waarbij twee instrumenten worden gecombineerd als layer of split.

Nieuw is ook dat Analog Lab met kunstmatige intelligentie kan zoeken naar presets die grote overeenkomst vertonen met de preset die je hebt geselecteerd. Hiervoor verschijnt een zoekicoontje op de presetregel.

En er is nog een interessante beheerfunctie bijgekomen.

Met Concerts kun je namelijk uitgebreide setlists opslaan om op het podium te gebruiken in de standaloneversie. Een Concert kan instellingen voor een onbeperkt aantal songs bevatten, en voor elke song zijn er maximaal 128 presets beschikbaar. Dat moet genoeg zijn voor een avondvullend programma. Je kunt in Concerts multi's maken met twee instrumenten in split of layer, of een combinatie, die elk een eigen mixerkanaal met twee interne effecten van Analog Lab krijgen. Hiermee krijgt Analog Lab functionaliteit die vergelijkbaar is met het onder podium-

het oordeel

- + veelzijdige collectie virtuele keyboardinstrumenten
- + originele instrumenten uitgebreid met nieuwe functies
- + Analog Lab 4 met nieuwe Concert-functie voor livegebruik
- geen muiswielbediening parameters

muzikanten populaire Mainstage van Apple, en is dus een mooi alternatief voor Windows-gebruikers. Het zou nog interessanter zijn als je meer dan twee instrumenten kon layeren of splitten.

Conclusie

De gestaag groeiende V Collectie is weer uitgebreid met drie instrumenten en een upgrade, en ik moet zeggen dat ze goed gelukt zijn. Door de extra functies krijgen ze ook nieuwe dimensies. Als voor jou het motto meer-is-beter opgaat, dan is deze update van harte aan te bevelen. En niet in de laatste plaats een compliment aan Arturia voor de volledige handleidingen die ze altijd bij hun instrumenten maken, waarin niet alleen de functies toegankelijk en met voorbeelden worden beschreven, maar waarin ook het nodige te vinden is over de geschiedenis van een filosofie achter het betreffende instrument. ■

Alternatieven

Er zijn heel veel virtuele klassieke synthesizers en keyboards op de markt, en van de nieuwe instrumenten die Arturia nu introduceert, bestaan ook al virtuele versies van andere fabrikanten.

Xils Lab heeft de EMS Synthi al uitgebreid gemodeld in de Xils 3 en 4. Van de Mellotron bestaan ook andere versies. GForce MTron bevat een groot aantal klassieke tapes uit deze analoge sampler, maar GForce blijft ook komen met nieuwe tape sets met obscuur ontdekt materiaal dat ooit voor de Mellotron werd opgenomen. Daarnaast heeft UVI met Mello ook een goede virtuele Mellotron op de markt.

Van de Hammond B3 zijn al even zoveel klonen in software verkrijgbaar, zoals de onlangs in Interface besproken VB3 II. Native Instruments en Emagic (nu Apple) hadden vele jaren geleden met B4 en EVB3 al heel goede emulaties. En ook van de Casio CZ is een virtuele versie verkrijgbaar van Plugin Boutique in de vorm van Virtual CZ.

De versies van Arturia bevatten echter altijd een aantal creatieve en verrassende extra mogelijkheden vergeleken met het originele concept. Zo heeft de B3 V2 de morphingsectie waarmee je de het orgel wezenlijk anders kunt laten klinken en op verschillende manieren dynamisch van klankkleur kunt laten veranderen, zoals dat op een Hammond nooit mogelijk zou zijn. In de Mellotron kun je eigen samples laden en bewerken en kun je drie klanken layeren en op comfortabele manier over het klavier verdelen. Het patchpanel van de Synthi V is uitgebreider dan het origineel met de vier groepen. En de CZ V heeft als extra's unisono en effecten.